

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 27 februari 1915 kl. 5 e. m.

*Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4,
med anledning av en av herr Hallberg väckt motion,
nr 57, angående skrivelse till Konungen i fråga om för-
bud mot införsel av fjädrar av vilda fåglar.*

I en inom första kammaren väckt motion har herr Hallberg hem- *Motionen.*
ställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes
Kungl. Maj:t taga under omprövning, huruvida och i vilken omfattning
förbud bör stadgas mot import av fjädrar av vilda fåglar, samt utfärda
de bestämmelser, som efter dylik omprövning må finnas för ändamålet
lämpliga.

Vad beträffar motiveringen till nämnda motion får utskottet hänvisa
till motionen.

Det hänsynslösa massdödandet av fåglar för modeändamål, som äger *Utskottet.*
rum i ett stort antal länder, är ett känt faktum. Sedan långt tillbaka
har en strävan gjort sig gällande att råda bot för dessa missförhållanden.
Likaledes har man på olika håll kommit till insikt om att ett verksamt
bekämpande av de angivna missförhållandena endast kunde åvägabringas
på internationell väg, helst genom en konvention mellan alla intresserade
stater. Ett initiativ i dylikt syfte utgick också år 1909 från den brit-
tiska regeringen. Avsikten var, att de i konventionen deltagande staterna
var för sig skulle stadga importförbud för fjädrar av ifrågavarande vilda
fåglar, med undantag naturligtvis för import i vetenskapligt syfte. Den
svenska regeringen ställde sig sympatisk till den brittiska framställningen,
dock med reservation för de hinder, som gällande handelstraktater kunde

lägga i vägen för det ifrågasatta importförbudet. Ett flertal stater biträdde även förslaget, men bland dem som ställde sig avvisande befann sig bl. a. Frankrike, vilket torde vara det land, där handeln med ifrågavande modeartiklar har den största ekonomiska betydelsen. Tyskland och Österrike-Ungern åter önskade inskränka den föreslagna samverkan till att beröra skydd åt för åkerbruket nyttiga fåglar genom att bygga vidare på den i detta syfte i Paris 1902 avslutad internationell konvention. Lagskyddsåtgärder i detta syfte äro dock redan vidtagna i de flesta länder, bl. a. i vårt land genom kungl. kungörelsen den 8 november 1912.

Den av brittiska regeringen föreslagna konventionen kom ej till stånd, men år 1910 sammanträdde en internationell ornithologisk kongress i Berlin, där denna vetenskaps representanter enstämmigt uttalade sig för åtgärders vidtagande för att stävja fågelvärldens ödeläggelse för modeändamål, varjämte en internationell kommission i detta syfte tillsattes, som dock på grund av bl. a. bristande tillgångar haft svårt att utöva någon effektiv verksamhet.

Denna vetenskapliga opinionsyttring tyckes hava givit skyddssträvandena ny fart och både 1913 och 1914 framburos i engelska parlamentet motioner om importförbud mot hithörande slag av fjädrar, till vilka förslag regeringen ställde sig sympatisk. Dock hava, så vitt utskottet har sig bekant, dessa motioner ännu icke slutbehandlats av parlamentet.

Emellertid är i Brittiska Indien och i Australien exportförbud utfärdat för här ifrågavarande fjädrar. Dessutom hava Förenta staterna i samma syfte utfärdat ett importförbud, som tillämpas med största stränghet. I Tyskland finnas export- och importförbud för levande och döda fåglar av i Europa inhemska arter under tiden 1 mars—1 oktober, och för vissa fågelarter äro dessa förbud utsträckta till hela året. Dessutom förberedde preussiska regeringen omedelbart före krigsutbrottet 1914 vittgående lagstiftningsåtgärder i fågelskyddssyfte.

Vad Sverige beträffar, så ingingo Nordiska djurskyddsföreningen och Svenska fågelskyddsföreningen i slutet av år 1911 med en hemställan till Kungl. Maj:t om förbud mot import till riket och försäljning inom det samma av fågelkroppar, skinn, vingar och fjädrar av andra fåglar än hemfåglar, jaktbara fåglar och sådana, som i gällande jaktstadga uttryckligen betecknas som skadedjur. Denna framställning remitterades till bland annat svenska vetenskapsakademien, vilken i sitt utlåtande framhöll som önskvärt dels att ett förbud mot export av svenska fåglar av i framställningen angivet slag och deras vingar och fjädrar komme till stånd, samt dels att en fullständig utredning verkställdes angående ett motsvarande

importförbud, helst i samverkan med andra europeiska länder. Utlåtande avgavs även av generaltullstyrelsen, som avstyrkte den gjorda framställningen, bland annat åberopande den ringa betydelsen av ifrågavarande handel för Sveriges vidkommande samt de svårigheter i tulltekniskt hänseende, som det begärda importförbudet skulle medföra. I enlighet härmed föranledde den av de båda föreningarna gjorda hemställan ej någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Rörande de i motionens motivering påvisade missförhållandena anser sig utskottet böra påpeka, att strutsfjädrar icke kunna jämföras med övriga fjädervaror för modeändamål. Strutsfjädrar erhållas numera nästan uteslutande från strutsfarmar, där fåglarna kunna anses som tama, och några naturskydssynpunkter torde alltså ej härvidlag kunna åberopas.

Importen av prydnadsfjädrar m. m. av andra slag än strutsfjädrar är ju, såsom tydligt framgår av de av motionären anförda siffrorna, ej särdeles betydande, och Sverige kan därför ej sägas hava någon större andel i de berörda fågelmassmorden. Utskottet finner emellertid motionens syfte vara behjärtansvärt, men anser sig samtidigt böra framhålla, att det importförbud, motionären förordar, synes böra kompletteras med ett motsvarande exportförbud, om syftet skall vinnas. Ty för att få till stånd verkligt effektiva internationella skyddsåtgärder på ifrågavarande område synes det utskottet nödvändigt, att en allmän reciprocitet tillämpas i avseende på de vidtagna åtgärderna.

Vårt lands handlingsfrihet på detta område är emellertid för närvarande bunden av den gällande svensk-tyska handelstraktaten av den 2 maj 1911, som i sin sjunde artikel stadgar ett allmänt förbud för de traktat-slutande parterna att hämma det ömsesidiga varuutbytet genom några slags införsel-, utförsel- eller transitoförbud och ej medger något undantag härifrån, som kan tillämpas på ett importförbud sådant som det av motionären förordade. Då det i anledning härav uppenbarligen icke låter sig göra att i ifrågavarande hänseende få någon ändring i en gällande handels-traktat, måste utskottet i detta förhållande se ett hinder för kammarens bifall till motionen.

Emellertid vill utskottet för sin del uttala som önskvärt, att Kungl. Maj:t, då underhandlingar närmast upptagas om förnyande av nu gällande svensk-tyska handelstraktat, vars giltighetstid utgår 1917, täcktes taga under övervägande, om ej de hinder för åtgärder i motionens syfte, som nu förefinnas, skulle kunna i den nya traktaten bortfalla.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 12 saml. 3 avd. 3 häft. (Nr 3—4.) 2

att förevarande motion ej må till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 februari 1915.

På utskottets vägnar:

OSKAR NYLANDER.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet av utlåtandena nr 3—4 hava närvarit: herrar Nylander, Danström, von Koch, Steffen, greve Spens, Östling och Kjellgren.
